

Vetoomus esikoulun palauttamisesta Valkon koululle ja alakoulun jatkuvuuden puolesta

SUKO 29.10.2025 § 6

Valmistelija

sivistysjohtaja Kirsi Kinnunen, puh 0440 555 250

Sivistysjohtaja on 2.10.2025 vastaanottanut vetoomuksen esikoulun palauttamisesta Valkon koululle ja alakoulun jatkuvuuden puolesta. Vetoomuksen on allekirjoittanut 116 henkilöä.

Valkon koulun oppilasmäärä - tilannekuva

Valkon koulun oppilasmäärä on laskenut merkittävästi viime vuosien aikana ja kehitys jatkuu alenevana myös tulevina lukuvuosina. Valkon koulun oppilasennuste (liite) perustuu kansallisen tilastointiajankohdan 20.9.2025 tietoihin. Tilastointipäivän tiedot perustuvat todellisiin, kyseisen päivän tilanteessa kirjoilla oleviin oppilaisiin, ei tulevaisuuden ennusteisiin, eikä muuttoliikkeeseen.

Lukuvuonna 2025–2026 on Valkon koulussa oppilaita 16 vuosiluokilla 1-6. Vähenevä suunta jatkuu vielä lukuvuonna 2026–2027, jolloin oppilaita ennustetaan olevan 14. Lukuvuodesta 2027-2028 alkaen ennustetaan hienoista vaihtelua, mutta oppilaiden kokonaismäärä pysyy pienellä tasolla (20–25 oppilasta). Ennusteen perusteella koulun oppilasmäärä on 2030-luvun alussa edelleen noin 20–25 oppilasta, mikä vastaa alle puolta lukuvuoden 2018–2019 tasosta, jolloin koulussa oli 66 oppilasta.

Oppilasennuste osoittaa, että oppilasmäärän supistuminen Valkon alueella on ollut jatkuvaa ja jyrkkää. Vähentäminen koskee kaikkia vuosiluokkia. Uusien ekaluokkalaisten määrät jäävät pieniksi (esimerkiksi vain 3–4 oppilasta lukuvuosina 2024–2026). Ennuste perustuu ikäluokkakehitykseen, eikä siihen sisälly arvioita mahdollisesta muuttoliikkeestä tai uusista asuinalueista.

Tällä hetkellä näyttää siltä, että Valkon alueella lukuvuonna 2026-2027 olisi viisi esiopetusikäistä suomenkieliseen esiopetukseen.

Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetus voidaan järjestää päiväkodissa, koulun yhteydessä, kuntien välisenä yhteistyönä tai ostopalveluna. Ratkaisun tulee perustua paikalliseen palveluverkkoon, lapsimäärään ja hallintosäännön mukaiseen toimivaltajärjestelyyn. Esiopetus voidaan järjestää Suomessa usealla eri tavalla, mutta kaikkien vaihtoehtojen tulee täyttää perusopetuslain (628/1998) ja valtioneuvoston asetuksen (422/2012) vaatimukset.

Voimassa olevan hallintosäännön 28 § 1 mukaan sivistyslautakunnan tehtävänä on muun muassa esiopetuspalvelujen järjestäminen. Lisäksi sivistyslautakunta päättää oppilaaksiottamisalueista.

Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus järjestää esiopetusta vuosittain kaikille alueen 6-vuotiaille lapsille.

- Esiopetusta järjestetään vähintään 700 tuntia vuodessa (noin 4 tuntia päivässä, 5 päivää viikossa).
- Kunta päättää esiopetuksen järjestämistavasta, yksiköistä ja toimintamuodoista, mutta opetuksen tulee perustua Opetushallituksen vahvistamiin esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

- Esiopetus on lapselle maksutonta.
- Jos lapsi tarvitsee esiopetuksen lisäksi täydentävää varhaiskasvatusta, siitä voidaan periä maksu.
- Kunnalla on velvollisuus järjestää maksuton kuljetus, jos matka tai olosuhteet ovat lapselle liian vaikeat, rasittavat tai vaaralliset.
- Esiopetus muodostaa yhdessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa lapsen oppimisen jatkumon.
- Kunnan tulee varmistaa nivelvaiheen yhteistyö, tiedonsiirto ja opetuksen eheys.

Esiopetuksen järjestämistavat

Esiopetus voidaan järjestää esimerkiksi:

- 1) Päiväkodissa (varhaiskasvatussyksikössä)
 - Yleisin malli.
 - Lapsi saa esiopetusta ja varhaiskasvatusta samassa yksikössä (ns. integroitu malli).
 - Henkilöstöön kuuluu varhaiskasvatuksen opettajia ja lastenhoitajia, ja esiopetuksesta vastaa varhaiskasvatuksen opettaja tai lastentarhanopettaja, jolla on esiopetuskelpoisuus.
- 2) Peruskoulun yhteydessä tai koulun tiloissa
 - Esiopetusryhmä toimii koulun yhteydessä, ja opetuksesta vastaa luokanopettaja tai varhaiskasvatuksen opettaja.
 - Mahdollistaa joustavan yhteistyön alkuopetuksen (1.–2. vuosiluokat) kanssa ja yhteiset tilat.
 - Sopii erityisesti alueille, joissa lapsimäärä on pieni tai koulun yhteyteen halutaan luoda esi- ja alkuopetuksen yhtenäinen polku.
- 3) Useamman kunnan yhteisenä järjestelyinä
 - Pienissä kunnissa tai harvaan asutuilla alueilla esiopetus voidaan järjestää yhteistyössä naapurikunnan kanssa (esimerkiksi yhteinen esiopetusryhmä tai kuljetusjärjestely).
- 4) Ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta
 - Kunta voi hankkia esiopetusta yksityiseltä päiväkodilta, jos se täyttää lakisääteiset kriteerit ja opetussuunnitelman vaatimukset.
 - Kunta valvoo opetuksen laatua ja vastaa järjestämisvelvollisuuden toteutumisesta.

Joustavat ja aluekohtaiset mallit

Kunta voi soveltaa eri malleja alueittain:

- Pienillä koulualueilla (kuten Valko, Isnäs): esiopetus voidaan toteuttaa koulun yhteydessä, jotta lasten siirtyminen koulupolulle on sujuva ja kuljetukset järjestettävissä.
- Keskusta-alueilla: esiopetus voi toimia päiväkodeissa, joissa ryhmät ovat suurempia ja varhaiskasvatuksen palvelut laajempia.
- Joustava esi- ja alkuopetus: voidaan toteuttaa yhteisryhmissä, joissa esiopetus ja 1. luokka tekevät osittain yhteistyötä (niin sanottu esi–1-2 -yhteisopetus).

Esiopetuksen ryhmäkoko

Sivistyslautakunta on 7.4.2010 § 34 päättänyt esiopetuksen ryhmäkoosta seuraavaa:

Ryhmäkokopäätöstä noudatetaan silloin, jos kaupunki päättää järjestää esiopetusta tietyllä alueella. Päätöksen mukaan esiopetuksen enimmäisryhmäkoko on 13 lasta. Jos ryhmässä on koulunkäynninohjaaja tai lähihoitaja, on ryhmän enimmäiskoko tuolloin enintään 20 oppilasta. Tiloista tai olosuhteista johtuen ryhmäkokoja voidaan pienentää. Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan opetus edellyttää, että ryhmässä on oltava ylimääräinen aikuinen suositusryhmäkoosta poiketen. Erillinen esikouluryhmä voidaan järjestää, jos lukumäärä ylittää viisi lasta.

Laadukkaat peruspalvelut ja panostus varhaiskasvatukseen

Loviisan kaupungin talousarvio 2025 korostaa peruspalvelujen laatua ja lasten hyvinvointia. Vuoden 2025 talousarvio mahdollistaa palvelujen kehittämisen: kaupunki investoi merkittävästi muun muassa uuteen päiväkotiin ja koulukorjauksiin. Nämä panostukset osoittavat, että kaupunki pitää varhaiskasvatuksen puitteita tärkeänä osana palveluverkkoa. Esimerkiksi uudet päiväkotitilat Valkossa valmistuivat syksyllä 2024 moduulirakenteisena rakennuksena, joka täyttää pysyvän rakennuksen vaatimukset. Tämä turvaa ajanmukaiset ja terveelliset tilat paikalliselle varhaiskasvatustoiminnalle.

Lähikouluperiaate ja palveluverkko

Kaupunginvaltuusto (9.7.2020 § 62) on aiemmin joutunut sopeuttamaan koulu- ja päiväkotiverkkoa heikentyneen talouden ja lapsimäärän laskun takia. Kaupungin talouden tasapainottamisohjelma käsitti vuodet 2020-2022 sisältäen yhteistoimintamenettelyn seurauksena tulevat henkilöstövaikutukset. Tähän nojaten kaupunginhallitus (KH 8.3.2021 § 65) päätti muun muassa siirtää Valkon koulun esiopetuksen Loviisan keskustaan 1.8.2021 alkaen. Samalla kaupunginhallitus linjasi, että esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoito järjestetään uudessa esiopetuspaikassa, jolloin Valkon alueen lapsille ei jäänyt omaa esiopetusryhmää lähikoululle.

Lähikouluperiaate, eli ajatus siitä, että lapsilla on oikeus käydä koulua omalla asuinalueellaan, on tärkeä näkökulma lasten arjen sujuvuuden ja perheiden hyvinvoinnin kannalta.

Loviisan kasvat- ja sivistyslautakunta määrittä oppilaaksiottoalueet 6.4.2022 (§ 56). Valkon koulu toimii alueensa lähikouluna vuosiluokille 1–6. Valkon koulun oppilaaksiottoalue käsittää alueen Bellapurosta etelään, Mikkiläntien eteläpuoli ja Virpekintien eteläpuoli/Haravankylä. Esiopetuksen palauttaminen Valkon koulun yhteyteen tukisi lähikouluperiaatetta: se toisi esiopetuksen lähelle lasten kotia ja samaan kouluyhteisöön, jossa he myöhemmin aloittavat perusopetuksessa.

Paikallisesti on tuotu esiin, että esiopetuksen järjestäminen lasten omalla lähikoululla helpottaa koulupolun jatkumoa. Kun esikoululaiset saavat opetusta tutussa ympäristössä ja yhdessä tulevien koulutovereidensa kanssa, heidän siirtymisensä kouluun on luontevaa. Samalla lasten ryhmäytyminen jo esiopetusvuonna voi ehkäistä koulukiusaamista myöhemmin. Valkon koulun yhteydessä ovat kaikki tarvittavat puitteet: päiväkotia (joka sijaitsee jatkossa koulun läheisyydessä), aamupäivä- ja iltapäivähoito sekä liikuntatilat sijaitsevat Valkossa, mikä luo ihanteelliset olosuhteet lapsen arjen kannalta.

Lasten yhdenvertaisuus

Loviisan nykyinen kaupunkistrategia 2022–2025 linjaa, että palvelut on tarjottava yhdenvertaisesti ja laajasti saatavilla koko kaupungissa. Strategiassa korostuu myös elinvoimaiset kylät ja lähipalvelut: kaupunki haluaa pitää koko kunnan elinvoimaisena vahvistamalla eri alueiden vahvuuksia. Valkon kaltaisen kaupunginosan palvelujen turvaaminen tukee tätä tavoitetta. Strategiassa mainitaan erikseen, että Loviisa tarjoaa yhdenvertaisesti hyvät palvelut suomeksi ja ruotsiksi kaikille asukkaille. Tämä tarkoittaa myös sitä, että lapsille pyritään takaamaan tasavertainen pääsy varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen asuinpaikasta riippumatta.

Loviisa on sitoutunut UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta -toimintamalliin ja saanut siitä kaksivuotisen tunnustuksen 24.9.2024. Tunnustus on voimassa vuosina 2025-2026. Tässä toimintamallissa kunta sitoutuu edistämään lapsen oikeuksia kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa. Lapset ovat tasa-arvoisia kuntalaisia, joilla on oikeus tulla kuulluiksi ja osallistua. Erityisen tärkeänä periaatteena on syrjimättömyys ja lapsen edun ensisijaisuus kaikissa ratkaisuissa. Esiopetuksen palauttaminen Valkon koululle edistäisi lasten yhdenvertaisuutta tarjoamalla myös Valkon alueen lapsille samat mahdollisuudet lähipalveluihin kuin muilla alueilla on. Se olisi linjassa lapsen edun kanssa: pienille lapsille pitkä kuljetus toiseen taajamaan ei ole ihanteellista, jos opetusta voidaan järjestää lähellä kotia.

Myös Loviisan kasvatuksen linjaukset tukevat yhdenvertaisuuden tavoitetta. Tarkoituksena on luoda yhdenvertaiset edellytykset lapsen kokonaisvaltaiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle. Jotta tämä toteutuisi, on tärkeää huolehtia siitä, että jokaisella lapsella on todellinen pääsy varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluihin. Palvelujen saavutettavuus korostuu esimerkiksi siinä, että kaupunkistrategian hyvinvointitavoitteissa luvataan edistää lähipalveluja yhdessä kuntalaisten kanssa. Esiopetuksen järjestäminen Valkossa konkretisoisi tämän tavoitteen: se olisi palvelua lähellä perheitä ja yhteisössä, jolloin lasten arki on sujuvampaa ja perheiden osallisuus vahvempaa.

Tulomuuttajat ja lähtömuuttajat yhteensä vuosina 2020-2024 (Tilastokeskus)

Valkon alueen muuttotase on ollut enimmäkseen positiivinen vuosien 2020-2024 aikana.

Tilastokeskuksen seuranta osoittaa seuraavaa:

Vuosi	Tulomuutto (Suomen kunnista)	Lähtömuutto (muihin kuntiin)	Nettomuutto
2020	56	53	+3
2021	47	42	+5
2022	56	59	-3
2023	54	46	+8
2024	47	46	+1

Vuosina 2020, 2021, 2023 ja 2024 alueelle muutti hieman enemmän ihmisiä kuin sieltä lähti. Vuosi 2022 oli poikkeus, jolloin muuttotase jäi hienoisesti negatiiviseksi.

Tulijoissa korostuvat:

- Perheet ja työikäiset: eniten 25–44-vuotiaita
- Lapsiperheet: 0–14-vuotiaita tulee vuosittain useita
- Nuoret aikuiset: myös 20–29-vuotiaiden osuus on merkittävä

Lähtijöissä näkyy:

- Nuoret aikuiset (20–29-vuotiaat), jotka muuttavat usein opiskelujen tai työn perässä
- Työikäisiä lähtee myös, mutta heidän määränsä pysyy maltillisena
- Yli 65-vuotiaiden lähtömuutto on vähäistä, eli alueella viihdytään myös eläkeiässä

Kiinteistöstrategia 2025

Loviisan kaupunginvaltuusto hyväksyi syyskuun 17. päivänä 2025 (§ 141) kiinteistöstrategian 2025. Organisaation kiinteistöstrategian pohjalta muodostetaan kohdekohtainen toimenpidesuunnitelma yksittäisiin kiinteistöihin. Kiinteistöstrategiassa todetaan muun muassa seuraavaa:

”Koulujen sijainnin kannalta strategisena tavoitteena on alueelliset keskittymät, joista kustakin löytyy koulu ja päiväkotiki sekä muut tarvittavat palvelut, mikä lisää elinvoimaa alueille ja tilojen koot vastaavat oppilas- ja lapsimääriin pidemmällä aikavälillä. Koulujen tiloissa tulee lisäksi huomioida oppilaiden lisääntyvää tuentarvetta, mikä lisää tarvetta jaettaville tiloille. Koulutilojen kannalta haasteena ovat oppilasmäärän väheneminen, sekä kahden kieliryhmän asettamat vaatimukset.”

Johtopäätökset Valkon esiopetuksen palauttamisen perustelemiseksi

Edellä esitetyt näkökulmat puoltavat Valkon koulun esiopetuksen palauttamista lukuvuodesta 2026–2027 alkaen. Loviisan kaupungin talousarvion painotukset ja tämänhetkiset strategiset linjaukset, kuten laadukkaat peruspalvelut, elinvoimaiset kyläyhteisöt, lähipalveluiden turvaaminen ja lasten yhdenvertaisuus, antavat vahvan perustan päätökselle. Kaupunki on investoinut Valkon päiväkodin tiloihin, mikä tukee myös esiopetusta Valkon koulussa.

Esiopetuksen palauttamista Valkon koululle tukevat myös kasvatukselliset ja inhimilliset tekijät: lapsen etu ja kehitys toteutuvat parhaalla mahdollisella tavalla, kun esiopetus on osa lapsen omaa lähiyhteisöä. Paikallisen esiopetuksen kautta lapsille taataan sujuva siirtyminen kouluun, tutut kaverisuhteet ja turvallinen kasvuympäristö omalla asuinalueella, mikä on linjassa sekä Loviisan kaupungin strategian että lapsenoikeusperiaatteiden kanssa. Yhdenvertainen kohtelu edellyttää, että myös Valkon alueen lapset saavat nauttia näistä eduista.

Esiopetuksen palauttaminen Valkon kouluun toteuttaa Loviisan kaupungin tavoitteita tarjota kaikille lapsille tasa-arvoiset mahdollisuudet sekä pitää kaupunginosat elävinä ja vetovoimaisina. Tämä toimenpide voidaan näin perustella sekä talousarvion painotusten että kaupunginvaltuuston hyväksymien nykyisten strategioiden ja ohjelmien pohjalta, korostaen lapsen edun ensisijaisuutta päätöksenteossa. Kaiken kaikkiaan ratkaisu palvelisi niin lapsia ja perheitä kuin koko kaupunkiyhteisöä.

Sivistysjohtaja on asian valmistelussaan kuullut koulutuspäällikköä ja varhaiskasvatuspäällikköä.

Selvitystyö kokonaiskuvan saamiseksi

Loviisan kaupungissa valmistellaan parhaillaan koulutus- ja päiväkotiverkon eri kehittämisskenaarioita. Selvitys Loviisan koulu- ja päiväkotiverkon kehitysskenaarioista lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä sekä varautumissuunnitelma niitä varten valmistuu viimeistään 28.2.2026.

Koulun tulevaisuudesta tulee käydä laajempi keskustelu ja tarkastelu osana koko kaupungin kouluverkkoa koskevaa selvitystyötä. Tämän työn

yhteydessä arvioidaan myös Valkon koulun roolia ja toimintamahdollisuuksia.

Selvityksen tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva, joka tukee kaupungin strategisia linjauksia ja palveluverkon pitkäjänteistä suunnittelua. Päätökset Valkon koulun tulevaisuudesta on syytä tehdä vasta tämän kokonaisarvion ja tulevan kuntastrategian tavoitteiden perusteella, jolloin ratkaisut voidaan tehdä tietoperusteisesti ja lapsen edun näkökulmasta.

Liitteet

- Rehtorin viesti 1.10.2025
- Vetoomus esikoulun palauttamisesta Valkon koululle ja alakoulun jatkuvuuden puolesta 2.10.2025.
- Valkon koulun oppilaat 20.9.2025

Esittelijä

Sivistysjohtaja Kirsi Kinnunen

Ehdotus

Sivistyslautakunnan suomenkielinen koulutusjaosto päättää

a) esittää sivistyslautakunnalle, että esiopetuksen ryhmäkokorajaa tulee tarkastella

b) esittää sivistyslautakunnalle, että esiopetus järjestetään Valkon koulussa lukuvuodesta 2026–2027 alkaen edellyttäen, että tilojen kunto sen sallii.

c) esittää sivistyslautakunnalle, että koulu- ja päiväkotiverkon kokonaisuutta koskevan selvityksen tulee sisältää Valkon koulua koskevien eri tulevaisuusvaihtoehtojen tarkastelun, koska suomenkielinen koulutusjaosto pitää tärkeänä, että päätökset koulun toiminnan tulevaisuudesta tehdään kokonaiskuvan pohjalta.

d) tarkastaa tämän pykälän välittömästi.

Päätös

Sivistyslautakunnan suomenkielinen koulutusjaosto päätti

a) esittää sivistyslautakunnalle, että esiopetuksen ryhmäkokorajaa tulee tarkastella

b) esittää sivistyslautakunnalle, että esiopetus järjestetään Valkon koulussa lukuvuodesta 2026–2027 alkaen edellyttäen, että tilojen kunto sen sallii.

c) esittää sivistyslautakunnalle, että koulu- ja päiväkotiverkon kokonaisuutta koskevan selvityksen tulee sisältää Valkon koulua koskevien eri tulevaisuusvaihtoehtojen tarkastelun, koska suomenkielinen koulutusjaosto pitää tärkeänä, että päätökset koulun toiminnan tulevaisuudesta tehdään kokonaiskuvan pohjalta.

d) tarkastaa tämän pykälän välittömästi

SL 19.11.2025
926/12.00.00/2025

Valmistelija

sivistysjohtaja Kirsi Kinnunen, puh 0440 555 250

Esittelijä	Sivistysjohtaja Kirsi Kinnunen
Ehdotus	Sivistyslautakunta päättää, että a) esiopetus järjestetään Valkon koulussa lukuvuodesta 2026–2027 alkaen edellyttäen, että tilojen kunto sen sallii. b) koulu- ja päiväkotiverkon kokonaisuutta koskevan selvityksen tulee sisältää Valkon koulua koskevien eri tulevaisuusvaihtoehtojen tarkastelun, koska suomenkielinen koulutusjaosto pitää tärkeänä, että päätökset koulun toiminnan tulevaisuudesta tehdään kokonaiskuvan pohjalta. c) pykälä tarkastetaan välittömästi.
Päätös	